

Z polszczyzną za pan brat –zajęcia dla klas dziewiątych

1. Do podanych wyrazów dopisz utworzone od nich przymiotniki – pamiętaj o pisowni!

Polska, Mazowsze, Śląsk, Cieszyn, Czeski Cieszyn, Bielsko-Biała, Twoja miejscowość

2. Zastąp wyróżnione wyrazy odpowiednimi synonimami.

Aktor zagrał swoją rolę **znakomicie**. Znakomita była zwłaszcza scena końcowa. **Na końcu** spektaklu odezwały się gromkie brawa. Nieustające **brawa** zadowolonej publiczności zgromadzonej na widowni trwały ponad dziesięć minut. **Zadowolona publiczność** jeszcze długo nie opuszczała **widowni**.

3. W każdym zdaniu wyraz *chmura* pełni inną funkcję składniową. Określ ją.

Na niebie zobaczyłem ciemną *chmurę*. Samolot leciał *w chmurach*. Nie podoba mi się niebo *bez chmur*. Ta *chmura* na twoim czole wyglądała groźnie.

4. Podaj po jednym antonimie do każdego wyrazu, nie stosuj wyrazów zaprzeczonych:

mówić chaotyczny wiele start ślicznie pachnący

5. Utwórz skrótownce albo skróty, zapisz je poprawnie.

Ministerstwo Edukacji Narodowej, Polska Agencja Prasowa, Narodowy Bank Polski, Polski Związek Kulturalno-Oświatowy, Towarzystwo Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej

o doktorze Gosiewskim, magister Jarosz, numer 2, ciąg dalszy nastąpi, według, i tak dalej, między innymi, złoty (waluta), albo, bieżącego roku, doktor Paweł Michalski

6. Utwórz z podanych wyrazów związki frazeologiczne.

język, ząb, trzymać..... ręka, machać.....
być, pan, brat..... obiecać, ziemia.....
własny, ręka, robić..... spać, zabić.....
mały, mieć, palec..... ryba, gruby.....

7. Zaznacz w podanych zdaniach sylaby akcentowane.

Mała sarenka przebiegłaby przed nami, gdyby się nie bała.

Na lekcji informatyki przygotowali się do konkursu wojewódzkiego.

8. Skreśl wyraz niepasujący do zestawu, uzasadnij swój wybór.

składnia, ortografia, fleksja, statystyka

wołacz, podmiot, miejscownik, celownik

przecinek, wyraz, wielokropek, wykrzyknik

9. Popraw błędy językowe.

Nie zabrałem dzisiaj wysokie buty. Chętnie pojedziemy do Tokia. W tym akwariu było mało wody. U stołu siedziała cała rodzina. Często rozmawiamy o koledze Jurkowi. Daj mleka kotowi.

10. Zaznacz zestaw wyrazów, w którym nie popełniono błędu ortograficznego.

czesko-cieszyńskie kamienice, wąskie przejście, Śląsk Cieszyński, polskie szkoły podstawowe

niepogoda, nie zgadzać się, nie trzeba, nie warto, nie można, chcąc niechcąc, nie najmliej

Amerikanin, Murzyn, beskidzkie krajobrazy, Ocean Spokojny, ulica Bolka i Lolka, „Głos Ludu”

futrzana czapka, glinianny dzban, koniec epepei, bukiet konwalii, korale na szyji, brak opinii

11. Wstaw przecinki w odpowiednie miejsca:

Znaleźliśmy śliczne muszelki które z pewnością podarujemy komuś po powrocie znad morza. Opowiemy o naszych wakacjach posiedzimy nad zdjęciami a dopiero potem wypakujemy walizki. Nie wiemy kiedy znowu uda nam się wrócić nad morze bo lubimy też góry i jeziora i rzeki i lasy i malownicze doliny. Po powrocie dowiedział się komu zawdzięcza sukces swojej drużyny.

12. Po przeczytaniu poniższego tekstu wybierz poprawne odpowiedzi:

Książka ma długą tradycję. Początkowo był sam pergamin. Papier zjawiał się dopiero później. Wyraz papier pochodzi z łacińskiego papyrus, łaciński wyraz zaś z greckiej nazwy papyros. Tym słowem określano roślinę rosnącą w błotnistych miejscach Egiptu, Abisyni, Palestyny. Z jej łodyg sporządzano zwoje papirusowe. Ośrodkiem handlu papirusem było miasto Biblos

Utwórz synonim i antonim do wyrazu *handel*.

Z pierwszych dwóch zdań powyższego tekstu utwórz najpierw zdanie podrzędnie złożone, a potem zdanie współrzędnie złożone.

W powyższym tekście wskaż zdanie z błędem ortograficznym.

Podkreśl imiesłów występujący w tekście, zamień go na osobową formę czasownika.